
ETNOLINGWISTYKA

PROBLEMY JĘZYKA I KULTURY

34

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Wydział Humanistyczny

Komisja Etnolingwistyczna
Przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów

Komisja Etnolingwistyczna Komitetu Językoznawstwa PAN

Redaktor naczelny

Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska

Zastępca redaktora naczelnego

Adam Głaz

Sekretarz

Marta Nowosad-Bakalarczyk

Kolegium redakcyjne

Irina Lappo, Alla Kozhinowa, Roman Lewicki, Svetlana Martinek, Anna Pajdzińska,
Joanna Szadura, James William Underhill, Irena Vaňková, Sebastian Wasjuta,
Aneta Wysocka, Jörg Zinken

Rada naukowa

Jan Adamowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
Dejan Ajdačić (Kijowski Uniwersytet Narodowy)
Elena Berezovič
Wojciech Chlebda (Uniwersytet Opolski)
Feliks Czyżewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
Alozas Gudavičius (Uniwersytet Szawelski)
Aleksej Judin (Uniwersytet w Gent)
Jacek Michael Mikoś (Uniwersytet Wisconsin, Milwaukee)
Svetlana Tolstaja
Zuzana Profantová (Slovenská Akadémia Vied, Bratislava)
Hanna Popowska-Taborska (Polska Akademia Nauk, Warszawa)
Anna Wierzbicka (Australijski Uniwersytet Narodowy, Canberra)

ETNOLINGWISTYKA

PROBLEMY JĘZYKA I KULTURY

34

Lublin 2022

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

MACIEJ ABRAMOWICZ (Uniwersytet Warszawski), OLGA BELOVA (Rosyjska Akademia Nauk), DOROTA BRZOZOWSKA (Uniwersytet Opolski), WOJCIECH CHLEBDA (Uniwersytet Opolski), WALDEMAR CZACHUR (Uniwersytet Warszawski), AGNIESZKA GICALA (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Narodowej w Krakowie), MARTA GIERCZYŃSKA-KOLAS (Akademia Pomorska w Słupsku), MONIKA GRZESZCZAK (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), ELDAR HEIDE (Zachodniopomorski Uniwersytet Nauk Stosowanych, Norwegia), MARIOLA JAKUBOWICZ (Polska Akademia Nauk, Warszawa), DANIEL KARCZEWSKI (Uniwersytet w Białymstoku), HENRYK KARDELA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), KATARZYNA KŁOSIŃSKA (Uniwersytet Warszawski), ANDRZEJ KOMINEK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce), PRZEMYSŁAW ŁOZOWSKI (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), MAŁGORZATA MARCJANIK (Uniwersytet Warszawski), MARZENA MARCZEWSKA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce), EWA MASŁOWSKA (Polska Akademia Nauk, Warszawa), AGNIESZKA MIERZWIŃSKA-HAJNOS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), ALEKSANDRA NIEWIARA (Uniwersytet Śląski w Katowicach), KAZIMIERZ OŻÓG (Uniwersytet Rzeszowski), DOROTA PAZIO-WLAZŁOWSKA (Instytut Sławistyki PAN, Warszawa), ELIZA PIECIUL-KARMIŃSKA (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), JOANNA POPIELSKA-GRZYBOWSKA (Polska Akademia Nauk, Warszawa), MACIEJ RAK (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), BARBARA RODZIEWICZ (Uniwersytet Szczeciński), JONATHAN ROPER (Uniwersytet w Tartu, Estonia), ALENA RUDENKA (Instytut Sławistyki PAN, Warszawa), AGNIESZKA SIERADZKA-MRUK (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), BOGUSŁAW SKOWRONEK (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Narodowej w Krakowie), IRENA SMETONIENĖ (Uniwersytet Wileński, Litwa), MAGDALENA STECIĄG (Uniwersytet Zielonogórski), ELŻBIETA TABAKOWSKA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), TERESA TOMASZKIEWICZ (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), ANNA TYRPA (Polska Akademia Nauk, Kraków), JADWIGA WANIAKOWA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), KRYSZYNA WASZAKOWA (Uniwersytet Warszawski), MARTA WÓJCICKA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)

Redakcja wydawnicza
STANISŁAWA NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA
MARTA NOWOSAD-BAKALARCZYK

Projekt okładki i stron tytułowych
JERZY DURAKIEWICZ

Skład
ARTUR DROZDOWSKI

Wydanie czasopisma zostało sfinansowane przez Uniwersytet Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie.

Wersja elektroniczna dostępna na stronie: journals.umcs.pl/et

© Wydawnictwo UMCS, Lublin 2021

ISSN 0860-8032
e-ISSN 2449-8335

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
ul. Idziego Radziszewskiego 11, 20-031 Lublin
tel. 81 537 53 04
www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy
tel./faks 81 537 53 02
Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

SPIS TREŚCI

1. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (UMCS Lublin), Jerzy Bartmiński i jego program nauki otwartej / Jerzy Bartmiński's programme of open scholarship..... 9
2. James W. Underhill (Université de Rouen, Francja), Jerzy Bartmiński – Citoyen du monde / Jerzy Bartmiński – obywatel świata..... 41
3. Katarzyna Prorok (Instytut Filologii Polskiej UMCS, Lublin, Polska), Sebastian Wasiuta (Instytut Filologii Polskiej UMCS, Lublin, Polska), Profesor Jerzy Bartmiński (1939–2022). Pożegnanie / A farewell to Professor Jerzy Bartmiński (1939–2022)..... 51

I. ROZPRAWY I ANALIZY

4. Przemysław Łozowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Indywidualizacja, czyli etnolingwistyka na miarę postmodernizmu: od narodu i ludu w stronę człowieka, jednostki, obywatela / Individuation, or a post-modernist ethnolinguistics: From the nation and the people to an individual and a citizen..... 57
5. Hubert Kowalewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Three cognitive frameworks for analyzing metaphoric plant names: Cognitive Grammar, Conceptual Metaphor Theory and Conceptual Blending Theory / Analiza metaforycznych nazw roślin w ramach trzech modeli kognitywnych: gramatyki kognitywnej, teorii metafory pojęciowej i teorii integracji pojęciowej..... 79
- *
6. Wojciech Chlebda (Uniwersytet Opolski, Polska), Bitwa pod Mątwy, albo Czy niepamięć jest etnolingwistycznie relewantna? / The battle of Mątwy, or is non-memory ethnolinguistically relevant?..... 95
7. Anna Dąbkowska (Uniwersytet Warszawski, Polska), Obraz grzeczności w polskiej frazeologii / The image of politeness in Polish phraseology..... 125
8. Kalina Maria Taczkowska (Uniwersytet Warszawski, Polska), Grzeczność językowa w XXI wieku na przykładzie polskich i południowokoreańskich programów telewizyjnych z 2020 roku / Linguistic politeness in the 21st century. The case of Polish and South Korean TV shows in 2020..... 139
- *
9. Giedrė Buivyté (The Institute of Lithuanian Literature and Folklore), *Arbor Mundi* in traditional oral poetry: Old Icelandic and Lithuanian perspectives / *Arbor Mundi* w tradycyjnej poezji ustnej z perspektywy staroislandzkiej i litewskiej 151
10. Eldar Heide (Western Norway University of Applied Sciences, Bergen, Norway), The semantic development of Germanic **steur-*: poles, rudders, anchors, withies and retractable keels / Rozwój semantyczny germańskiego **steur-*: pale, stery, kotwice, pręty łożyny i chowane kile..... 167

11. Ewa Masłowska (Instytut Slawistyki PAN, Warszawa, Polska), Narodowe i transnarodowe aspekty ptasiej symboliki duszy w ujęciu etnolingwistycznym / National and transnational symbolic aspects of birds in the sphere of the soul. An ethnolinguistic perspective 181
12. Kristina Rutkovska (Uniwersytet Wileński, Litwa), Katażyna Jachimovič (Uniwersytet Wileński, Litwa), Imiona, tytuły i deskrypcje określające Chrystusa w „Postylli Mniejszej” (1590) Jakuba Wujka i „Postylli” (1599) Mikołaja Daukszy / Names, titles and descriptions of Christ in Jakub Wujek’s *Postylla Minor* (1590) and Mikalojus Daukša’s *Postylla* (1599) 201
13. Giuliano Gajetti (Doctoral School of Humanities Jagiellonian University), Toward a cognitive definition of the Estonian Thunder god *Pikne* / Estoński bóg grzmotu *Pikne* – próba definicji kognitywnej 223
14. Beata Raszevska-Żurek (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska), Dawne epidemie w świetle nazw *mór*, *morowe powietrze* i pochodnych – doba staro- i średniopolska / Old epidemics in the light of the terms *mór* and *morowe powietrze* and their derivatives: the Old Polish and Middle Polish periods 243
- *
15. Adam Głaz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Co zyskujemy żyjąc pomiędzy? CZUŁOŚĆ według Olgi Tokarczuk w przekładzie na inne języki / What’s the gain in living in-between? Olga Tokarczuk’s CZUŁOŚĆ ‘tenderness’ in translation 265
16. Irena Snukiškienė (Vilnius University, the Institute of Foreign Languages, Lithuania), The conceptualisation of lie in contemporary English texts / Pojęcie kłamstwa we współczesnych tekstach angielskich 287
17. Anna Christou (Czech Academy of Sciences, Czech Language Institute), Karolína Táborská (Czech Academy of Sciences, Czech Language Institute), The Cultural Concepts of ZDRAVÍ (health) and NEMOC (illness) in Czech Phraseology / Koncepty ZDRAVÍ (zdrowie) i NEMOC (choroba) w czeskiej frazeologii... 303
18. Yumeko Kawamoto (Tokyo University of Foreign Studies, Tokio, Japonia), Wizerunek Japończyków w polskich tygodnikach: analiza tekstów z Narodowego Korpusu Języka Polskiego / The image of the Japanese people in Polish weeklies: Analysis of texts from the National Corpus of Polish 319
19. Daria Ławrynow (Instytut Języka Polskiego PAN, Warszawa, Polska), Językowy obraz KOZAKA na podstawie polskich pieśni historycznych i folkloru (na tle wybranych tekstów ukraińskich i rosyjskich) / Linguistic view of the Cossack in Polish folklore and historical songs against the background of selected Ukrainian and Russian texts 339
- II. RECENZJE
20. Adam Głaz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), O semantyce, życiu i kulturze akademickie rozmowy z Anną Wierzbicką: Helen Bromhead i Zhengdao Ye (red.), *Meaning, Life and Culture: In Conversation with Anna Wierzbicka*, Canberra: Anu Press, 2020, xviii + 515 s. 357
21. Marta Nowosad-Bakalarczyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Język i komunikacja w nowych czasach: Paweł Nowak, *Naturalny porządek rzeczy w języku*, Warszawa: Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego, 2020, 256 s. 363

22. Marta Wójcicka (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Pamięć – język – tożsamość. Pamięcioznawcze studium wspólnoty Wiślan w Banacie: Katarzyna Marcol, *Tautowie. Język i pamięć w ustanawianiu wspólnoty Wiślan w Banacie*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020, 346 s. 368
23. Алена Руденка (Институт славистики Польской Академии наук), Региональная идентичность – пример исследования: Jadwiga Kozłowska-Doda, *Tożsamość, losy i język najstarszych mieszkańców okolic Dociszek na Białorusi (na podstawie badań terenowych z przełomu XX i XXI w.)*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2021, 536 s. 374
24. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), *Uliń mi się, piszczałeczko...* Wzorce tekstowe folkloru dziecięcego: Barbara Żebrowska-Mazur, *Słowny ludowy folklor dziecięcy. Część 2: Wzorce tekstowe wybranych gatunków*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2022, 194 s. 379
25. Sylwia Katarzyna Gierczak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska), Stabilne czy zmienne? O polskich i niemieckich symbolach kolektywnych: Michael Fleischer, Annette Siemes, Michał Grech, *Stabilność polskiej i niemieckiej symboliki kolektywnej*, Wrocław–Kraków: Wydawnictwo Libron, 2021, 459 s. 384
26. Lech Ceran (Uniwersytet Łódzki, Polska), Nieoczywista złożoność fenomenu disco polo: Bogusław Skowronek, Natalia Zborowska, *Disco polo. Analiza lingwistyczno-kulturowa*, Kraków 2020: Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego, 138 s. 389

III. Z ŻYCIA NAUKOWEGO

27. Людмила Львовна Федорова, Памяти Ольги Фроловой (24.04.1959–24.01.2022) 395

IV. NOTY O KSIĄŻKACH

V. KSIĄŻKI I CZASOPISMA NADESLANE